

Справа дзяржаўнай важнасці

У 1958 ГОДЗЕ іх было нямногім больш за 20 мільёнаў. Зараз ужо 46 мільёнаў чалавек у нашай краіне займаюцца фізкультурай і спортам. К канцу 1970 года іх колькасць узрасце да 65 мільёнаў. У СССР сёння 2400 стадыёнаў, каля 30 тысяч гімнастычных залаў, 64 тысяч футбольных палёў, 365 тысяч пляцовак для ручных гульняў. Гэтыя лічбы былі названы на прэс-канферэнцыі для савецкіх і замежных журналістаў у сувязі з пастановай ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па далейшаму развіццю фізічнай культуры і спорту».

У чым сутнасць гэтай пастановы? Надаючы вялікае дзяржаўнае значэнне фізічнай куль-

туры і спорту як аднаму з важнейшых сродкаў камуністычнага выхавання, Цэнтральны Камітэт КПСС і Савет Міністраў СССР паставілі наступную задачу: трэба дабіцца, каб фізкультурны рух накіраваўся на агульнанародны характар, базіраваўся на навукова абгрунтаванай сістэме фізічнага выхавання, якая паслядоўна ахоплівае ўсе групы насельніцтва, пачынаючы з дзіцячага ўзросту.

Асноўная ўвага ў пастанове ўдзяляецца фізічнаму выхаванню дзяцей. Прадугледжваецца павялічыць асігнаванні на спартыўна-масавую работу, будаўніцтва спартыўных пляцовак, набыццё інвентару і абсталявання, у школах уведзіцца другі ўрок фізкультуры ў ты-

дзень. Усе навучальныя ўстановы павінны праектавацца толькі з прадугледжанымі для іх спартыўнымі збудаваннямі — заламі, басейнамі і г. д. Школьнікі будуць мець магчымасць бясплатна наведваць некаторыя спартыўныя саборніцтвы.

Вялікае значэнне надаецца масавай фізкультурнай і спартыўнай рабоце ў вёсцы. Некаторыя калгасы і саўгасы ўжо маюць свае стадыёны. Напрыклад, на Віцебшчыне пабудавана 110 спартыўных пляцовак, залаў, стадыёнаў. Але зараз пытанне пастаўлена так: трэба, каб кожны калгас, кожны саўгас меў свой стадыён. Сельскія клубы цяпер будуць

будавацца са спартыўнымі заламі і пляцоўкамі.

У наш век — век касмічных хуткасцей і электронна-вылічальных машын усё больш узрастае роля фізічнай культуры ў вытворчасці. Сучасная праца патрабуе высокага напружання і хуткай рэакцыі. На многіх прадпрыемствах рэспублікі створаны выдатныя фізкультурныя калектывы. Добра зарэкамендавалі сябе спартсмены мінскіх радыё- і гадзіннікавага заводаў, віцебскай фабрыкі «КІМ», бабруйскай фабрыкі імя Дзяржынскага, Барысаўскага фанера-запалкавага камбіната і многіх іншых. Аднак цяпер справа павінна быць пастаўлена так, каб усе працоўныя займаліся рознымі відамі спорту.

Для людзей сярэдняга і старэйшага ўзросту будуць створаны спецыяльныя фізкультурныя групы, намнога павялічыцца колькасць турысцкіх баз, турысцка-аздараўленчых лагераў, зімовых басейнаў, дамоў рыбалова і паляўнічага.

У гандлёвую сетку будзе паступаць больш спартыўных і турысцкіх тавараў, палепшыцца іх якасць. Павялічыцца колькасць спецыялізаваных магазінаў.

Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР яшчэ раз пацвердзіла, што ў Савецкай краіне, дзе здароўе чалавека з'яўляецца самым каштоўным капіталам, фізічная культура і спорт — справа дзяржаўнай важнасці.

МІНСКІЯ трактары добра вядомы па ўсёй краіне. Але ў апошні час на ўсесаюзную арэну выходзіць яшчэ адзін «Трактар» — спартыўны клуб Мінскага трактарнага завода. Членам клуба, які даўно здабыў сабе славу аднаго з лепшых спартыўных калектываў Беларусі, ужо цесна ў межах рэспублікі. Нядаўна вярнулася са саборніцтваў на першыняство ВЦСПС заводская каманда баскетбалістаў, заняўшая пятае месца. Рыхтуюцца да паездкі ў Ашхабад на першыняство Савецкага Саюза лёгкаатлеты.

Спартыўны клуб «Трактар» аб'ядноўвае больш 8 тысяч рабочых, інжынераў і служачых завода. Якімі ж відамі спорту яны маюць магчымасць займацца? Лёгкая атлетыка, гімнастыка, плаванне, вольная і класічная барацьба, валейбол, баскетбол, гарадкі, настольны тэніс, турызм, шанкі, шахматы, хакей, лыжы, канькі і, зразумела, футбол — самыя папулярныя віды спорту на трактарным.

Хутка заводскія футбалісты пачнуць трэніроўкі на новым стадыёне, які вы бачыце на здымку. Стадыён на 15 тысяч гледачоў — не адзіная спартыўная новабудова. Планаецца будаўніцтва зімовага лёгкаатлетчнага манежа, вялікай спартзалы, стадыёна ручных гульняў. Неўзабаве трактаразаводцы будуць мець свой уласны зімовы басейн. І гэта ў дадатак да таго, што ўжо ёсць — чатырох спартыўных залаў, баскетбольнай, валейбольнай і гарадошняй пляцовак, лыжнай базы.

Усе 8 тысяч членаў клуба (8 тысяч — гэта без уліку навучэнцаў заводскай дзіцячай спартшколы) поўнасцю забяспечаны спартыўным інвентаром. Адных толькі лыж тут 500 пар. На ўсё гэта патрэбны грошы і грошы немалыя — 65 тысяч рублёў у год. Іх выдзяляе прафсаюзная арганізацыя завода.

Фота С. Ананкі.

ЗАЛАТЫЯ ФАНТАНЫ ПАЛЕССЯ

Два резервуары, помпавая станцыя, вагон-лабараторыя... Так выглядаў Рэчыцкі нафта-прамысел летась.

— Ці не праўда, цяпер яго цяжка назіраць? — не без задавальнення заўважае начальнік участка здабычы нафты Уладзімір Блюс.

Аглядаючы напояк. Спраўды, колькі змен адбылося! З'явіліся новыя ёмістасці і помпавыя агрегаты, механізаваны рамонтныя майстэрні.

— А пунь там, — наказваючы па стрэлы-нашыны, што вясерам разбегліся ў бок Рэчыцы, гаворыць Ул. Блюс, — паралелі магістральных трубаправодаў. На іх газ пойдзе прадырэмствам горада, а нафта — да чыгуначнай веткі.

Новыя месанараджэнні, новая тэхналогія, новыя ўстаноўкі, новыя шчыліны... Гэтым жыццём і начальнік нафтапрамысловага ўпраўлення Барыс Мінаеў, і бурныя майстры, і разведчыкі петраў. Вельмі многа тут гавораць цяпер аб сальнікісловай апрацоўцы шчыраў.

Гэта крок да новых здзяйсненняў, пачатак вялікага наступлення на кладзюкі зямлі беларускай. Уласна кажучы, гэта наступленне пачалося ўжо. К канцу года буравікі перададуць эксплуатацыйнікам яшчэ 8 шчылін. Магутным патокам на прамысел пойдзе ашашкавіцкая нафта. І трох резервуараў ужо будзе мала. Неабходна будавань чацвёрты. А хутка сюды зноў прыйдуць мантажнікі. Вось-вось разгорнецца будаўніцтва тэрмахімічнай устаноўкі.

Вялікія змены адбыліся і ў калектыве. Тут усё ў творчым пошуку. За падручнікі ўзяўся літаральна кожны эксплуатацыйнік. Для інжынерна-тэхнічных работнікаў, у сувязі з пераходам прамысла на новыя ўмовы планавання, арганізаваны спецыяльныя курсы, рабочыя будуць наведваць навучальны камбінат.

Гордацю ўсяго прамысла з'яўляюцца апэратары Мікалай Дзьвяжак, Анатоль Кузьмічоў і Алена Новік, слесар Валянцін Хлюпін і электразварнік Станіслаў Бур'як, лабаранткі Тацяна Ісаенка і Ніна Сівак. Леншыя з іх — апэратар Фёдар Жураўлёў і майстар па падземнаму рамонту шчылін Іван Мельнікаў удастоены ўрадавых узнагарод.

...З усіх бакоў да нафтапрамысла падступаюць буравыя вышкі. Вечарам, калі на іх запальваюцца гірлянды электрычных лампачак, яны нагадваюць навагоднія ёлкі казачнай прыгажосці. Але гэты пейзаж не з казкі. Гэта навіна нашых стваральных будняў. У наступным годзе такімі гірляндамі расквітніцца Ашашкавіцкі нафтапрамысел, будаўніцтва якога пачалося. Ветхінскае, Цішкаўскае, Вышамірскае, Васількоўскае, Акцябрскае і іншыя месанараджэнні нафты.

Л. АБУШЭНКА.
г. Рэчыца.

Пошукам завяўся інжынер Дзмітрый Міронаў. Доўгі і цяжкі быў шлях наватара.

Затое эфект які атрымаў! Сканструяваная ім устаноўка па абясольванню нафты асушыла чорныя азёры. Цяпер уся нафта, узятая з глыбін зямной тоўшчы, бесперашкодна паступае ў магістраль «Дружба». Прапуская годзінае ўстаноўкі — 250—300 тон нафты за суткі.

Абсталяванне прамысловых шчылін само па сабе нескладанае, але ў працэсе эксплуатацыі і яго выходзіць са строю. А рамонт — справа ўжо далёка не простая. Ён патрабуе часу, ведаў і вопыту. Спецыялістаў падземнага рамонтнага шчылін няма.

Як быць? Хто возьмецца за новую справу? Энтузіястаў шукаць не давялося. Яны самі прыйшлі ва ўпраўленне. Так была арганізавана бригада па падземнаму рамонтнаму шчылін на чале з вопытным нафтавіком Іванам Мельніковым. Потым стварылі яшчэ адну — па падрыхтоўцы нафты для перапампоўвання. Яе ўзначаліў Міхаіл Маркаў.

Лаканічная мова справаздачы. Але за скупымі запісамі і лічбамі бачыш вялікую напружаную барацьбу рабочых і спецыялістаў прамысла за парашчыванне магутнасцей. Выпуск прадукцыі па аднаго рабочага перавысіў заданне амаль на 30 тон. Сабеконт тоны нафты зніжан супраць планавага на 24,3 працэнта. З хуткасцю маланкі абляцела прамысел радаснае паведамленне: «Калектыву датэрмінова выканаў заданне васьмі месяцаў».

Гэта крок да новых здзяйсненняў, пачатак вялікага наступлення на кладзюкі зямлі беларускай. Уласна кажучы, гэта наступленне пачалося ўжо. К канцу года буравікі перададуць эксплуатацыйнікам яшчэ 8 шчылін. Магутным патокам на прамысел пойдзе ашашкавіцкая нафта. І трох резервуараў ужо будзе мала. Неабходна будавань чацвёрты. А хутка сюды зноў прыйдуць мантажнікі. Вось-вось разгорнецца будаўніцтва тэрмахімічнай устаноўкі.

Вялікія змены адбыліся і ў калектыве. Тут усё ў творчым пошуку. За падручнікі ўзяўся літаральна кожны эксплуатацыйнік. Для інжынерна-тэхнічных работнікаў, у сувязі з пераходам прамысла на новыя ўмовы планавання, арганізаваны спецыяльныя курсы, рабочыя будуць наведваць навучальны камбінат.

Гордацю ўсяго прамысла з'яўляюцца апэратары Мікалай Дзьвяжак, Анатоль Кузьмічоў і Алена Новік, слесар Валянцін Хлюпін і электразварнік Станіслаў Бур'як, лабаранткі Тацяна Ісаенка і Ніна Сівак. Леншыя з іх — апэратар Фёдар Жураўлёў і майстар па падземнаму рамонтнаму шчылін Іван Мельнікаў удастоены ўрадавых узнагарод.

...З усіх бакоў да нафтапрамысла падступаюць буравыя вышкі. Вечарам, калі на іх запальваюцца гірлянды электрычных лампачак, яны нагадваюць навагоднія ёлкі казачнай прыгажосці. Але гэты пейзаж не з казкі. Гэта навіна нашых стваральных будняў. У наступным годзе такімі гірляндамі расквітніцца Ашашкавіцкі нафтапрамысел, будаўніцтва якога пачалося. Ветхінскае, Цішкаўскае, Вышамірскае, Васількоўскае, Акцябрскае і іншыя месанараджэнні нафты.

Л. АБУШЭНКА.
г. Рэчыца.

Пошукам завяўся інжынер Дзмітрый Міронаў. Доўгі і цяжкі быў шлях наватара.

Затое эфект які атрымаў! Сканструяваная ім устаноўка па абясольванню нафты асушыла чорныя азёры. Цяпер уся нафта, узятая з глыбін зямной тоўшчы, бесперашкодна паступае ў магістраль «Дружба». Прапуская годзінае ўстаноўкі — 250—300 тон нафты за суткі.

Абсталяванне прамысловых шчылін само па сабе нескладанае, але ў працэсе эксплуатацыі і яго выходзіць са строю. А рамонт — справа ўжо далёка не простая. Ён патрабуе часу, ведаў і вопыту. Спецыялістаў падземнага рамонтнага шчылін няма.

Як быць? Хто возьмецца за новую справу? Энтузіястаў шукаць не давялося. Яны самі прыйшлі ва ўпраўленне. Так была арганізавана бригада па падземнаму рамонтнаму шчылін на чале з вопытным нафтавіком Іванам Мельніковым. Потым стварылі яшчэ адну — па падрыхтоўцы нафты для перапампоўвання. Яе ўзначаліў Міхаіл Маркаў.

Лаканічная мова справаздачы. Але за скупымі запісамі і лічбамі бачыш вялікую напружаную барацьбу рабочых і спецыялістаў прамысла за парашчыванне магутнасцей. Выпуск прадукцыі па аднаго рабочага перавысіў заданне амаль на 30 тон. Сабеконт тоны нафты зніжан супраць планавага на 24,3 працэнта. З хуткасцю маланкі абляцела прамысел радаснае паведамленне: «Калектыву датэрмінова выканаў заданне васьмі месяцаў».

Гэта крок да новых здзяйсненняў, пачатак вялікага наступлення на кладзюкі зямлі беларускай. Уласна кажучы, гэта наступленне пачалося ўжо. К канцу года буравікі перададуць эксплуатацыйнікам яшчэ 8 шчылін. Магутным патокам на прамысел пойдзе ашашкавіцкая нафта. І трох резервуараў ужо будзе мала. Неабходна будавань чацвёрты. А хутка сюды зноў прыйдуць мантажнікі. Вось-вось разгорнецца будаўніцтва тэрмахімічнай устаноўкі.

Вялікія змены адбыліся і ў калектыве. Тут усё ў творчым пошуку. За падручнікі ўзяўся літаральна кожны эксплуатацыйнік. Для інжынерна-тэхнічных работнікаў, у сувязі з пераходам прамысла на новыя ўмовы планавання, арганізаваны спецыяльныя курсы, рабочыя будуць наведваць навучальны камбінат.

Гордацю ўсяго прамысла з'яўляюцца апэратары Мікалай Дзьвяжак, Анатоль Кузьмічоў і Алена Новік, слесар Валянцін Хлюпін і электразварнік Станіслаў Бур'як, лабаранткі Тацяна Ісаенка і Ніна Сівак. Леншыя з іх — апэратар Фёдар Жураўлёў і майстар па падземнаму рамонтнаму шчылін Іван Мельнікаў удастоены ўрадавых узнагарод.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

МАРШРУТ РУЧНІКОЎ:

ПІНСК — КАНАДА

Ручнікі Пінскай фабрыкі мастацкіх вырабаў здзіўляюць непаўторным малюнкам па матывах беларускага арнаменту, высокай культурай выканання. Яны з поспехам прадаюцца ў Мінскім фірменным магазіне «Лянок». А вось нядаўна на фабрыку прыйшло пісьмо з Канады. Канадскія гандлёвыя фірмы просяць накіраваць ім вялікую партыю пінскіх ручнікоў-сувеніраў.

Фабрыка атрымала таксама заказ на 250 вырабаў для Сусветнай выстаўкі, якая адкрыецца ў будучым годзе ў Манрэалі.

С. ШАПІРА.

Балоты, лясы, азёры,
Гэта ў мінулым ты —

Беларусь...

Але я пад новым сюзор'ем
Лёсу твайму дзіўлюсь...

ЦІКАВЫ СТЭНД

Новаму лёсу сінявокага беларускага краю ўсю цеплыню паэтычнага сэрца аддаваў ураджэнец Рудзенска Міхась Чарот. Заходзіш у мясцовую бібліятэку і адразу ж звяртаеш увагу на цікавы стэнд «Родны край беларускі». На вітрыне — творы ўраджэнцаў Рудзеншчыны Макара Паслядовіча, Міхася Чарота, Алеся Бачылы, Пятра Рунца. Некаторыя кніжкі з аўтаграфамі, шматлікія бібліяграфічныя матэрыялы расказваюць пра жыццёвы і літаратурны шлях пісьменнікаў. Стэнд, з любоўю падрыхтаваны работнікамі бібліятэкі Ганнай Лявіцкай і Аляксандрай Осіпчык, змяшчае таксама разнастайны матэрыял па географіі, прыродазнаўству і эканоміцы Беларусі.

Р. КАРОТКІ.

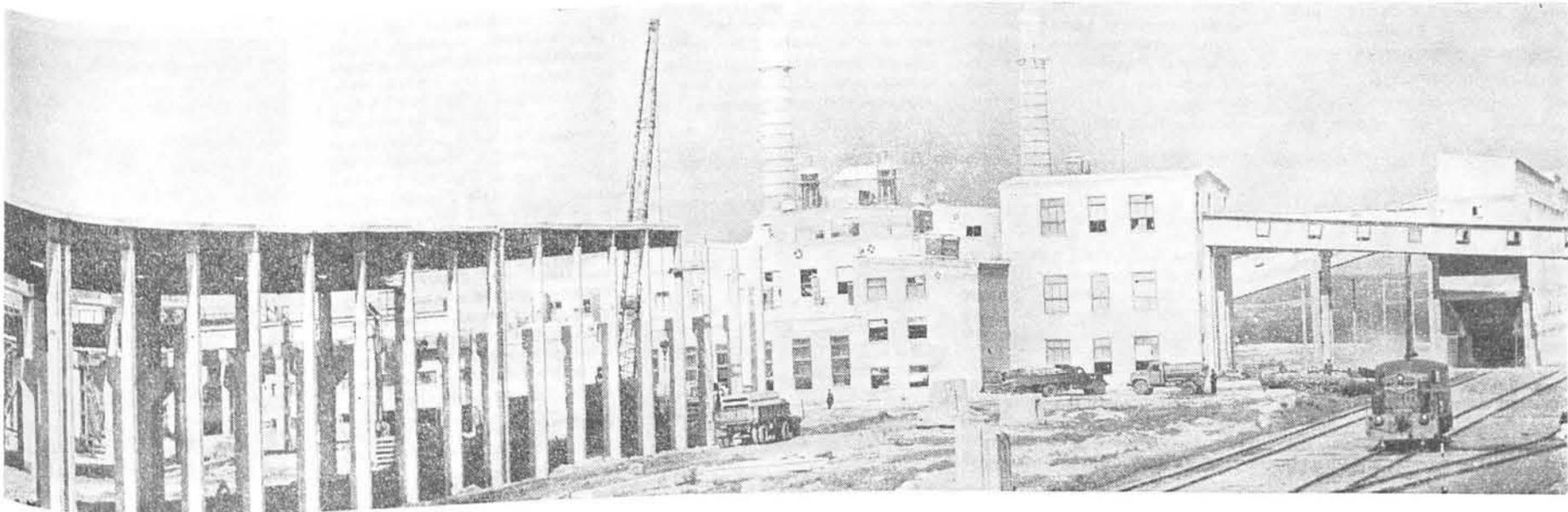
НА ВОЗЕРЫ ЛІТОЎКА

У чатырох кіламетрах ад Навагрудка раскінулася возера Літоўка. Побач праходзіць старажытны шлях, па якім калісьці ішлі крыжаносцы, шведы, татары, каб захапіць новагрудскі замак. Возера ўпамінаецца ў паэме «Гражына» вядомага польскага паэта Адама Міцкевіча. Цяпер Літоўка — месца адпачынку. Вясной у катлаване возера працавалі бульдозеры. Яно ачышчалася, расшыралася. Паверхня яго павялічыла удвая. Абсталяваны пляжы, умацаваны берагі. Летам тут штодзённа адпачывалі сотні гараджан і жыхароў бліжэйшых вёсак.

Ф. СТАНІШЭЎСКІ.

Шпаркімі тэмпамі вядзецца будаўніцтва аднаго з буйнейшых у рэспубліцы Гродзенскага камбіната будаўнічых матэрыялаў. На здымку: агульны выгляд будаўніцтва.

Фота Ул. ЛУПЕЙКІ.

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

С каждым годом в нашей стране физкультуре и спорту как одному из средств коммунистического воспитания трудящихся уделяется все большее внимание. В связи с этим ЦК КПСС и Совет Министров СССР приняли постановление «О мерах по дальнейшему развитию физической культуры и спорта». Наше правительство добивается того, чтобы физкультурное движение носило общенародный характер, базировалось на научно обоснованной системе физического воспитания, которая охватывает все группы населения, начиная с детского

возраста. Этому вопросу посвящена передовая статья сегодняшнего номера «СПРАВА ДЗЯРЖАУНАЙ ВАЖНАСЦІ». Еще в прошлом году на Речицком нефтепромысле было всего два резервуара, насосная станция, вагон-лаборатория. За год здесь произошли огромные изменения. По магистральным трубопроводам газ пойдёт предприятиям города, нефть — к железнодорожной ветке. Сейчас открываются все новые месторождения, применяется новая технология, начинают работать новые скважины. Со всех сторон к неф-

тепромыслу подступают буровые вышки («ЗАЛАТЫЯ ФАНТАНЫ ПАЛЕССЯ»). Уже десять раз прогрессивная американская газета «Русский голос» отправляла на Родину в туристское путешествие своих активистов. Последняя группа гостила в Минске целую неделю. Туристы побывали в больнице, на предприятии, в музеях нашего города, выезжали на экскурсию в совхоз. Среди приехавших было много белорусов. Все они навестили родные деревни, встретились с близкими. Сегодня мы печатаем выступления земляков-туристов, которые делают своими впечатлениями о пребывании на Родине («ДЗЕСЯТАЯ ГРУПА «РУССКОГО ГОЛОСА»).

В прошлом году Алесь Бута побывал в Белоруссии вместе со своей дочерью. В этом он

приехал с женой, сыном и двоюродной сестрой. В Англию, где Бута живет уже двадцать лет, его забросила вторая мировая война. Трудно было решиться в первый раз пересечь границу Советского Союза. Как примут на Родине? Ведь столько сплетен ходит там, в Англии, относительно «перемещенных лиц». Опасения оказались напрасными. В Минске Алесь Бута встретили члены Белорусского товарищества по культурным связям с соотечественниками за рубежом, работники редакции газеты «Голос Радзімы», показали в городе много интересного. В родном Акунинове и Слониме гостей из Англии встречали хлебом-солью, показывали богатое хозяйство. Никому не поверит больше Бута, что в Белоруссии людям живется плохо

[«ДА НОВЫХ СУСТРЭЧ НА ЗЯМЛІ БЕЛАРУСКАЙ»]. «СЕМ РАЗОЎ АДМЕРАЙ» — очерк о сложной судьбе Нахмена Давидовича Косовера. Долгое время не имел Нахмен Косовер вестей от брата, и вдруг письмо из Израиля, в котором просьба приехать в Тель-Авив, обещание богатой жизни. Соблазн был велик, и Нахмен Давидович покинул Родину, дочь и отправился в далекое путешествие. Тель-Авив оказался совсем не таким приветливым, брат совсем не богатым, а жизнь в чуждой стране трудной и безрадостной. Недолго прожил Косовер в Израиле. Пришел в советское посольство, попросил помочь вернуться на Родину. Сейчас Нахмен Давидович живет в Гродно, с горечью рассказывает о своем знакомстве с «землей обетованной».

Ю-1 «РУССКОГО ГОЛОСА»

У МІНСКУ ГАСЦІЛА ГРУПА ТУРЫСТАУ-ЗЕМЛЯКОЎ З ЗША. СЯРОД ІХ БЫЎ АМЕРЫКАНЕЦ ФЛОЙД РЭМП.
ПЕРАД АД'ЕДАМ ТУРЫСТЫ ПАДЗЯЛІЛІСЯ СВАІМІ УРАЖАННЯМІ.

Джон ДАЙМАНД:

Флойд РЭМП:

Я рускі. Нарадзіўся пад Волгаградом. У Беларусь прыехаў упершыню, але навікі аддаў ёй сэрца.

Што граха таіць, можа і з нашай групы хто-небудзь ехаў сюды са страхам: амерыканская прапаганда стараецца. Нам расказвалі, што ў Савецкім Саюзе голад, што ў вас нічога не будучо. А мы бачылі магазіны, перапоўненыя таварамі, прычым трэба адзначыць, што прадукты ў вас смачнейшыя і дзешавейшыя. У нас у Амерыцы фунт хлеба каштуе 38 центаў, у вас кінаграм—14 капеек.

У Беларускім таварыстве мы бачылі фільм аб Вялікай Айчыннай вайне. Руіны Мінска, подзі, якія не маюць даху над галавой. Тое, што мы бачым цяпер, зроблена ўсяго за 15—20 год. У Амерыцы мы будзем гаварыць: «Гэта няпраўда, што ў Савецкім Саюзе няма на што паглядзець. Няпраўда, што людзі галадаюць». Вы малайці! І мы будзем расказваць дома, якое ў вас цудоўнае жыццё.

Пётр МАКАРЭВІЧ:

Я даўга пражыў на чужыне, больш паўвека. За гэты час даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі. Але я ўсё-дзі даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі. Але я ўсё-дзі даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі. Але я ўсё-дзі даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі.

Я даўга пражыў на чужыне, больш паўвека. За гэты час даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі. Але я ўсё-дзі даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі. Але я ўсё-дзі даводзілася сустрэцца з рознымі людзьмі.

Конан ШЭРБУК:

Машына, на якой я ехаў у свае Патапавічы, спынілася на краі поля. Мы выйшлі, аглядзе-ліся. Перад намі была роўня, як стол, зямля. Наколькі хапа-ла вока—пасевы буркакоў, бульбы, кукурузы. Каб не бачыць гэты месц сам 53 гады назад, ні-колі б не паверыў, што тут бы-ло амаль непраходнае балота. Вада стаяла такая высокая, што мы з хлопцамі вуздзілі рыбу. Маленькія кволяны сасенкі, ля якіх мы адпачывалі, калі пасі-

За вашай краінай я прагну сачыць з першых дзён яе існа-вання. Кастрычніцкую рэвалю-цыю 1917 года я вітаў ад усяго сэрца. Мне вельмі хацелася быць карнісмам Расіі, унесці свой уклад у яе вялікую спра-ву. Пры першай магчымасці я паехаў у Савецкі Саюз. 1 Мая 1922 года сустрэўся на Крас-най плошчы. А яшчэ праз не-калькі дзён я слухаў Уладзімі-ра Ільіча Леніна. Таварыш па-знаёмліў мяне з ім, мы гутары-лі, ён паціснуў маю руку. Такія дні, такія падзеі не забы-ваюцца. Потым мяне накірава-лі ў Паволжа, дзе першым са-вецкім гаспадаркам прыдаўся мой вопыт фермера.

Прайшло многа год, па-ранейшаму веру ў Савецкі Саюз, у яго высокародны ідэі. Па-ранейшаму захапляўся пасле-пыхмі гераічнага народа і ў галі-

Паліна ШАУЦОВА:

Апошняя вайна прынесла многа гора і ў маю сям'ю. За-гінулі браты і сестры, я заста-лася адна. Маю пляменніцу Ядэю, якая таксама засталася сiратою, выгавдала і вывучы-ла Савецкага Саюза. А цяпер у яе свае дзеці, і мяне хочацца спадзявацца, што яны ніколі не будуць перажываць жахі, якія даводзіліся перажываць іх маці. Хай і яны, і тая маленькая дзятка, што першай пад-несла мне кветкі ў саўгасе «Чырвоны зорка», растуць шчаслівамі. Хай усе дзеці на зямлі ніколі не ведаюць вай-ны.

Конан ШЭРБУК:

Машына, на якой я ехаў у свае Патапавічы, спынілася на краі поля. Мы выйшлі, аглядзе-ліся. Перад намі была роўня, як стол, зямля. Наколькі хапа-ла вока—пасевы буркакоў, бульбы, кукурузы. Каб не бачыць гэты месц сам 53 гады назад, ні-колі б не паверыў, што тут бы-ло амаль непраходнае балота. Вада стаяла такая высокая, што мы з хлопцамі вуздзілі рыбу. Маленькія кволяны сасенкі, ля якіх мы адпачывалі, калі пасі-

не навуці, і ў асваенні космасу. У дзіцячым садзе запаміна-ся хваляючая сустрэча з ма-ленькімі мінчанамі. Мне здаец-ца, я ніколі ў жыцці не бачыў такіх шчаслівых, здаровых, вя-селых дзяцей.

Але, будучы ў вашай краіне, я часам лаюць сябе на тым, што мне сорамна глядзець у вочы савецкім людзям. Мы ад-

Нікан ШКІЛЕВІЧ:

Шчыра прызнаюся, што я абянтэжаны, збіты з панталы-ку, але вельмі задаволены і ўзрадаваны. Скажаце, што так не бывае? Бывае! Я ніколі не спадзяваўся убачыць маю зям-лю ў такім росквіце, ніколі не спадзяваўся, што мая адзіная сястра і яе дзеці шчасліва тут жывуць. На некалькі дзён я ездзіў у Капыль, у ціхім завулка-ку на ўскраіне горада пазнаў-дом, у якім прайшоў маё дзя-цінства. А вост Капыль пазнаць цяжка. Нябачаны размах!

Міхаліна ДМУХОўСКАЯ:

Я не ўзяла з сабой унучка, напалохалі мяне людзі, казалі, што адбярэць яго ў мяне, нага-лаеца дзіця, дадому не пус-цяць. А я не вельмі адукаваная жанчына, не ва ўсім адрозу ма-гу разабрацца, поверыла. Ця-пер шкадую. Хай бы і ён па-глядзеў на маю Радзіму. Сама я не нахвалюся Беларуссю, не нарадуюся жыццю сябрёў. Як ад'езджала з Юрацішак, на-давалі мне на дарогу столькі харчоў, што не ведаю, які і пэ-вазу. Адна неспа сушаныя гры-бы, другая маліну, трэцяя сала, чацвертая каўбасы. І ўсе ка-залі: «Гэта табе, Міхаліна, на ла-рогу, каб не галадала».

Больш нікога не буду слу-хаць. І ўнучка ў наступны раз абавязкова прывязу.

Сем працоў адмерай...

Невысокі пажылы чалавек гаворыць трохі спячучыся, але без хвалявання і нават з усмешкай. Ходзіць спячучы гэты расказ, усміхаецца не хацелася...

Бывае ж так: жыве чалавек ціха і мірна ў тым горадзе, дзе вырас, пабачыў гора і радасць, дзе працаваў усё жыццё і пай-шоў на пенсію. І раптам, як у вядомай прымаўцы: сізіяна ў бараду, а чорт у рабрыну.

Перад Нахменам Давідавічам Касаверам чорт з'явіўся ў выглядзе багача, што меў старэйшага брата, які дажываў век ў Ізраілі.

Доўгі час не атрымліваў Нахмен Давідавіч ад яго ніякіх вестак. Ведаў толькі, што пасля вайны пераехаў ён з Вільніса ў Польшчу. Але ў 1956 годзе прышоў ліст з ізраільскага штампелем. З тае пары весткі ад брата прыходзілі доволі часта.

Ужо ў час першых гарачых абдымкаў з братам на ізраільскай зямлі ў душы Нахмена Давідавіча з'явілася зярнітка сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення.

Пасадыўшы брата на крэсла, Мошэ Давідавіч расказаў: ён сапраўды хворы і надумаў пад-канец жыцця пабачыцца з адзіным братам. Але як гэта зрабіць — не ведаў. Добрыя людзі парадзілі звярнуцца ў «Юрэйскае агенцтва».

Хіба можна было ўстаяць! Усе сумненні Нахмена Давіда-віча былі адкінуты, выбар зроб-лены. Дзеся будучага багача ён развёўся з жонкай, пакінуў ён дзяцей, зрабіўся сапраўды «удуцом і адзіночкім» і 22 студзеня 1966 года адправіўся ў Брэст, а потым у Вену.

Прадаўнікі Ізраіля віталі Касавера і іншых прыбыўшых, адвезлі ў гасцініцу, забеспечы-лі трохразовам харчаваннем і далі грошай на дробныя расхо-ды.

Многія з тых, хто жадаў пера-сяліцца ў «краіну Бібліі», выра-шылі ехаць пародакам. Але Нахмену Давідавічу не цяпле-лася, і ён выбраў найбольш хут-кі від транспарту — авіяцыю. Ды і чаму было не ляцець, ка-лі білет усё роўна аплачвае «Юрэйскае агенцтва!» 27 студзеня самалёт з будучым мі-лінерам на борце стартаваў з Венскага аэрапорта.

Ужо ў час першых гарачых абдымкаў з братам на ізраільскай зямлі ў душы Нахмена Давідавіча з'явілася зярнітка сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення. Вельмі ж не падобны сумнення.

чачы платы за электраэнергію і ваду. У наступныя гады гэтая плата павінна была рэзка па-вялічыцца (да 100 і больш фун-таў у месяц). А дзе знойдзецца такія грошы, калі няма работ-ты!

Па-другое, Нахмен Давідавіч, як і ўсе, хто нядаўна прыехаў, атрымаў кватэру ў невялікім га-радку Дора. Працаваць там не было дзе — акрамя жылых да-моў, частка якіх пуставалі, і га-радку быў адзін магазін і га-зетны кіёск. Да Тэль-Авіва 120 кіламетраў, з'ездзіць — і плаці 2,5 фунта. Але не шкада было б фунтаў, каб ездзіць не ўпус-тую, а на работу! Так што ад кватэры Нахмен Давідавіч, як і многія іншыя, вымушаны быў адмовіцца і вярнуцца ў цесны домік брата.

Зноў пачаліся пакуты ў по-шуках заробаткаў. Не шкадую-чы ног, бадзёўся Нахмен Даві-давіч па сталіцы Ізраіля, аб'ез-дзіў усё бліжэйшыя гарады: нават запісаўся на біржы пра-цы, быў там разам з дзесяці, пераконаўся, што калі там і да-юць работу, то не больш, чым на 5 дзён (ты не адзін беспра-цоўны), ды і то дворнікам або прыбіральшчыкам.

Такім чынам, работы няма і не прадбачыцца; на ўтрыманні 82-гадовага брата не пражы-вае; у іншых прыездных ста-новішча не лепшае, дапамагчы ніхто не можа... І пайшоў Нах-

На Нёмане. Фота В. КРЭТАВА.

ПЕКИН И «КУЛЬТУРНАЯ РЕВОЛЮЦИЯ»

ПО СТРАНИЦАМ ГАЗЕТЫ «ПРАВДА»

«Объясните, что же все-таки происходит в Китае», — это задание... «Как вы относитесь и считаете, происходящим в Пекине? Я абсолютно ничего не могу понять!»

Действительно, человеку со здравым рассудком трудно по-нять события, происходящие в последнее время в Китае. В стране древнейшей культуры вдруг объявляется «крестьянский поход» против культурного на-следия прошлого, уничтожают-ся сокровища пекинского муз-ея, запрещаются произведения Бетховена, Моцарта, Чайков-ского, выбрасываются на свал-ку книги и картины. Вместо них мажорны и мушкетерские романы...

ОТВЕЧАЕМ НА ВОПРОСЫ НАШИХ СООТЕЧЕСТВЕННИКОВ

абсолютно чуждые марксизму и социализму формы», — гово-рится в заявлении, которое принял недавно пленум ЦК Компартии Финляндии. Действительно, ведь «рево-люционная молодежь» Китая не только требует прекратит производство наркотических из-делий (и не это главное и «культурной революции»), но выступает и антисоветскими до-звонками и возмущениями. 20 аг-уста улица в Пекине, на ко-торой расположено советское посольство, была переименова-на в «улицу борьбы против ре-волюционизма». Немного поздне-е у здания нашего посольства лвое суток продолжались мас-совые антисоветские бесшест-ва. Так какие цели все-таки преследует «культурная револю-ция» в Китае? «Цель ее, — сказал в своем выступлении на традиционной встрече с выпускниками воен-ных академий президент Чехо-славии Антонин Новотный, — поощри ненависть главным образом к Советскому Союзу, который абсурдно обвиняется в союзе с США». Политку китайских руко-водителей осуждают все, кому дороги мощь и сплоченность социалистического лагеря, единство международного комму-нистического и рабочего движения. Вот что по этому поводу говорится в письме ЦК Компартии Канады, адресован-ном Мао Цзе-дуну: «Такие действия, включая провокационные демонстрации против здания советского по-сольства, выходят за рамки идеологических разногласий и могут принести пользу лишь империализму». Хі пленум ЦК Компартии Китая, состоявшийся в начале августа, вновь отверг предло-жения КПСС и других брат-ских партий о совместных дей-

ДА НОВЫХ СУСТРЭЧ НА ЗЯМЛІ БЕЛАРУСКАЙ

З ім я пазнаёміўся роўна год назад. Тады ён упершыню пасля болы чым плаціцігадовай разлукі з Радзімай прыехаў на сваю родную Слонімінчыну. Прыехаў не адзін, з дачкой. Для яго тут усё было родным, бліжнім, дарагім. Тут ён нарадзіўся, вырас. Для яе ж тут усё незнаёмае. Яе радзіма — Англія. Яна ведала пра Беларусь толькі з расказаў бацькі. І ён, Алесь Бута, крыху хваляваўся: ці спадбаецца ён тут? Яму вельмі хацелася, каб дачка палюбіўся і Слонім, і вёска Акунінава, каб палюбіўся яго родным, з якімі ён столькі не бачыўся. Ён верыў, што так і будзе. І радаваўся, што, нарэшце, змог прыехаць дамоў, хоць на невялікі час, хоць госьцем.

Але няцяжка было заўважыць, што нешта яго стрымлівала, прымушала быць крыху насяржонаным. Потым, калі ён вярнуўся з вёскі і мы сядзелі ў гутарцы, ён прызнаўся, што дзесьці ў глыбіні душы, як толькі прыехаў, не пакідала трывога і неспакой: як паставіцца да яго тут? Столькі ж розных плёткаў, чутак ходзіць там, у Англіі, адносна так званых «перамешчаных асоб», тых, каго вайна параскідала па свеце. Адны пускаяць такія плёткі наўмысна, другія жывуць гэтымі чуткамі, таму што згубілі ўсялякую сувязь з Радзімай. Сёй-той прыходзіць і да яго. Буты, палюхаў: адумаіся, куды ты едзеш. Цябе ж адразу схопяць, адправяць у Сібір. Ён, вядома, даў адпор гэтым «дабрадзеем», але ўсё ж нейкае сумненне пасялілася ў закутках душы. Паездка на Слонімінчыну, сустрэчы з Радзімай, бліжнімі і проста знаёмым як рукою знялі ўсе апасенні.

У Мінск ён вярнуўся акрылены, усхваляваны. З захваленнем расказваў пра сваю Слонімінчыну, пра перамены, што адбыліся ў вёсцы, пра жыццё землякоў. Ён быў рады і за сваю дачку, за тое, што яна стала сярод яго родзічаў сваім чалавекам. Мне глыбока ў сэрца запалі і яго, і яе расказы. І проста не верыцца, што з часу той размовы прайшоў ужо год.

І вось мы зноў сядзім, як і тады, у рэдакцыі. Толькі цяпер Бута не з дачкой, а з сынам і жонкаю. Я разумю Алесь. Мэры, яго жонка, — англічанка. Для яе гэта паездка не проста знаёмства з яго радзімай, сваякамі, гэта знаёмства з зусім іншым светам, зусім іншым укладам жыцця, пра які за мяжой гавораць немаведама што.

Спадаражніцай Буты на гэты раз стала і яго дваюродная сястра Надзя, якую 22 гады назад фашысты вывезлі на работу ў Германію. З той пары яна так і не была на Радзіме.

Я пытаюся ў Алесь Буты, як ён адпачыў, што новага ў іх вёсцы, на Слонімінчыне. Як і тады, год назад, ён гаворыць некалькі ўзрушана і таропка:

— За кароткі час, што знаходзіўся тут, я сваімі вачыма бачыў вялікія змены. Бачыў многа будынкаў ужо закончаных, бачыў адзін вельмі прыгожы магазін, які хутка будзе адкрыты. У самім калгасе, у вёсцы Акунінава, таксама адбыліся змены. Усё большы размах набывае будаўніцтва. У Баравіках, у Навасельнічы правялі ўжо вадаправод. Калі ў мінулым годзе да вёскі хадзіла толькі два аўтобусы, то цяпер ужо чатыры.

Пабыў у Слоніме, пазнаёміўся з работай папяровай фабрыкі ў Альберціне. Здаўляла тое, што так мала трэба прыкладаць працы, каб вырабіць паперу.

Нам давалося пабываць у Мінску на камвольным камбінаце. Тут найноўшае абсталяванне, у цахах чысціня. Каля той фабрыкі мы заходзілі — як гэта называлася? Надзя, падкажы мне... У палац культуры. Нам там вельмі спадабалася. Ну, проста яшчэ такога палаца нідзе не бачылі. І гэта зроблена для тых работнікаў, каторыя працуюць на фабрыцы.

— Ну а, як прайшла сустрэча з землякамі, родзічамі?

— Цяжка знайсці словы, каб гэта апісаць, як мяне сустрэлі. Праўда, той раз сустракалі добра, а здаецца, гэты раз яшчэ лепш. Можна таму, што мяне ўжо многія зналі. Сустрэлі сапраўды шчыра, вельмі добра сустрэлі. Як было шкада ад'язджаць! Мне самому хацелася плакаць. Спадзяюся, што неўзабаве можа давядзецца ізноў пабыць там.

Вось што я гэты раз заўважыў: у калгасе людзі лепш пачынаюць жыць. Працуюць за заробатную плату. І, як

мне гаварылі, гэта многа выгадней, і зарабляюць лепш. Сказалі, што ўжо раўняюцца, а можа і перавышаюць гарадскі заробак.

Гэты раз надвор'е было добрае. Мы мелі магчымасць хадзіць па грыбы. І грыбоў было многа: насушылі, з сабою вязём.

Я ведаю, у Буты многа родзічаў, сяракоў. Ці давалося ва ўсіх пабыць, сустрэцца, пагаварыць?

— У асноўным я затрымаўся ў свайго брата ў Слоніме. А пасля паехаў у вёску Акунінава, яна для мяне вельмі дарагая, бо я там нарадзіўся, знаю кожную сцэжку, кожную дарожку. І я ўсё іх абхадзіў. Толькі адзін куточак застаўся, які пакідаем на наступны раз, калі тут будзем. Для мяне было найбольшай прыемнасцю пабыць у тых мясцінах, дзе некалі малым бегаў, пасвіў кароў. Потым я ездзіў у вёску Русакова — там у мяне сваякоў многа ёсць. Думаў, пабуду некалькі гадзін. Але так не выйшла, як я думаў. Затрымалі, не пусцілі, кажучы: «Куды, пагуляй у нас». Ледзь на другі дзень адтуль выбраўся. Праўда, яшчэ гарэлікі там засталася і закускі, але, на жаль, трэба было ў другое месца ехаць.

Час ад часу я пазіраю ў бок Надзі. Бачу, ёй таксама не церпіцца, хочацца падзяліцца сваімі ўражаннямі. І яе няцяжка зразумець.

— Ну, я пачну трохі інакш. Я першы раз прыехала сюды за 22 гады. У мяне чатыры браты, дзве сястры, мама. Усе спаткалі з плачам і радасцю.

Я пытаюся, як жывуць родзічы.

— О, яны ўсё жывуць добра. Два браты ў шахце працуюць. Адзін брат — у тэлевізійнай майстэрні. Чацвёрты брат — у калгасе брыгадзірам. Усе хораша жывуць. Я б хацела так жыць, як яны. Як я ехала сюды, то ўсё гаварылі: тут голад, есці няма чаго.

Мяне гэтыя словы ўжо не здзіўляюць. Іх можна пачуць ледзь не ад кожнага, хто прыежджае адтуль, з-за мяжы. Я ведаю, чый гэта рук спрама, каго палюхае праўда аб маёй Радзіме, хто дбае, каб яна не дачодзіла да галікі, як Надзя, Алесь Бута, Мэры. Мне дзівіць інакш, што ў павуцінне мані трапляюць многія.

— Дома ўсё так гаварылі... Бяры з сабой больш прадуктаў, там голад. Цябе нікуды не пусцяць. А мы ўсюды хадзілі і бачылі ўсё. І жывуць хораша.

Я думаю аб тым, што самае лепшае, каб разабрацца ва ўсім, — гэта ўзяць і прыехаць, як гэта зрабілі Надзя, Бута, Мэры, паглядзець, як жывуць тут людзі, родзічы, знаёмыя. У гэтым лічынні раз пераконваюць словы Надзі.

— Калі я ад'язджала ўчора, то праводзіць сабралася сорок чалавек. Нават сястры малодшай сваякроў і яе радня з-пад Масквы, з Калініна, прыежджалі. Многа-многа было гасцей. Усе хацелі пабачыць мяне, усё вельмі добра жывуць. І ўсё хочучы, каб я прыехала сюды жыць. І я таксама.

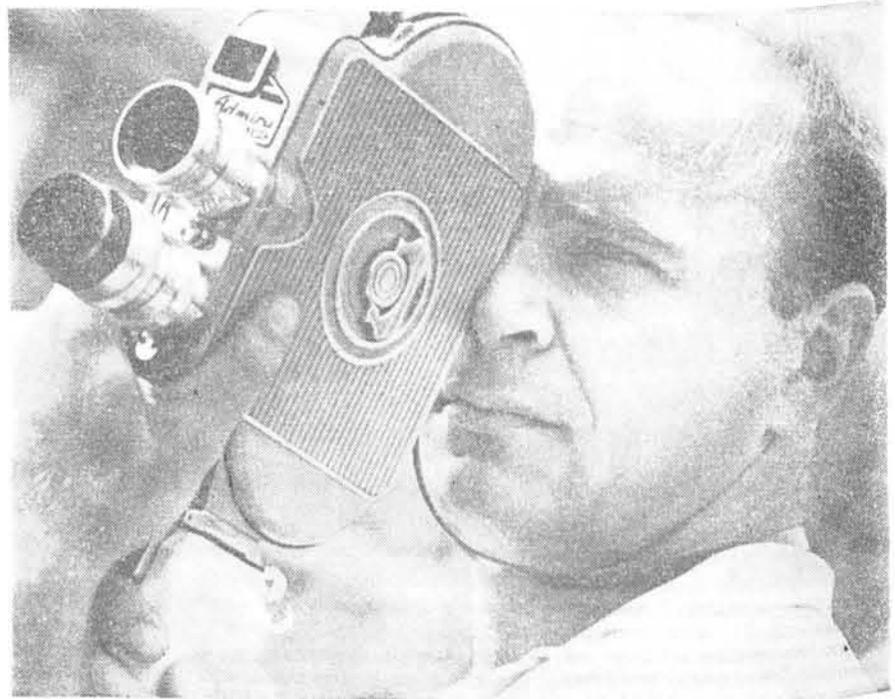
Мэры ўважліва сочыць за намай гутаркай. Яна ўсё разумее, хоць гаварыць па-беларуску не ўмее. Яна просіць перадаць, што ў наступны раз, калі прыедзе, то абавязкова будзе ведаць мову мужа. Ну, а цяпер... цяпер яна гаворыць на сваёй роднай, англійскай мове. А за перакладчыка ў нас Алесь Бута.

— Тут мяне прынялі вельмі шчыра і вітальні, як самага блізкага чалавека. Я вельмі рада і задаволена гэтай паездкай. Мне спадабалася ў піянерскім лагэры, спадабалася, што ў вас многа ўвагі ўдзяляюць моладзі, дзецям. Да свайго прыезду сюды, на радзіму мужа, я думала, што тут людзі бедныя, амаль што галодныя, няма чаго насіць. А вось пабыла сама тут, убачыла, што ўсё інакш: людзі задаволены, добра жывуць. Я сама з ахвотай пераехала б сюды.

Час за гутаркай ляціць хутка і перпрыкметна. Я ведаю, што ў Буты кожная хвіліна на ўліку. Заўтра раніцай са сваёй сямей ён ад'язджае ў Англію, а яшчэ не ўсё паспеў паказаць Мэры ў Мінску. Да таго ж трэба заглянуць у магазіны, купіць сувеніры, падарункі для сяброў і знаёмых. На дзве гадзіны заказан абед у рэстаране «Беларусь». Мы развітваемся. Я жадаю пачаслівай дарогі, добрага здароўя. А Мэры гаворыць на развітанне:

— Да новых сустрэч на гасціннай зямлі беларускай!

А. СТУК.

У Гомельскім палацы культуры чыгуначнікаў імя Ул. І. Леніна хутка адкрыецца народны музей. Яго экспанаты раскажуча аб рэвалюцыйным мінулым гомельскіх чыгуначнікаў, іх удзеле ў барацьбе з нямецкімі захопнікамі, героіцы мірных дзён. Супрацоўнік палаца культуры Павел Ульянаў працуе зараз над дакументальным фільмам аб знаходжанні ў Гомелі М. І. Калініна. Стварэння ім кінастужкі будуць выкарыстаны ў працы новага музея. На здымку: П. Ульянаў за работай над фільмам.

Фота Ч. МЕЗІНА.

Талант пісьменніка-на службу народу

У сталіцы Азербайджана Баку закончыла сваю работу пашыранае пасяджэнне Саветаў камітэта па сувязях з пісьменнікамі краін Азіі і Афрыкі. Удзельнікі яго аднадушна прынялі заяву, у якой ад імя савецкіх літаратараў гнеўна пратэстуюць супраць амерыканскай агрэсіі ў В'етнаме, выказваюць салідарнасць з гераічным в'етнамскім народам.

Прыняты таксама «Зварот да пісьменнікаў Азіі і Афрыкі». «Народы нашай краіны, — гаворыцца ў ім, — у агні сацыялістычнай рэвалюцыі заваявалі свабоду і незалежнасць і стварылі новы грамадскі лад, заснаваны на роўнасці вялікіх і малых нацый. Вызваленчая барацьба народаў Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі заўсёды карысталася і будзе карыстацца нашай цвёрдай і бескарыслівай падтрымкай. Сваімі мастацкімі творамі пісьменнікі ўдзельнічаюць у барацьбе прагрэсіўных, рэвалюцыйных сіл сваіх краін і ўсяго свету. Гэты ўдзел не толькі абавязак іх сумлення, а і прадмет іх гонару.

Талант пісьменніка — на службу народу, на службу вялікай справе сацыяльнага прагрэсу і міру!»

У кнігарні «Дружба»

Стала ўжо традыцыяй, што кожны год у сталіцы нашай рэспублікі ў кнігарні «Дружба» адкрываецца выстаўка-продаж польскай кнігі.

Вось і сёлета ў Мінску адкрылася Дэкада польскай кнігі. Да продажу выстаўлена звыш 500 назваў кніг, выдадзеных у апошні час у Польскай Народнай Рэспубліцы.

Мнагалюдна ў кнігарні «Дружба». Сюды приходзіць шмат аматараў польскай літаратуры і культуры.

— За два дні мы прадалі звыш тысячы экзэмпляраў кніг, — расказвае дырэктар магазіна «Дружба» Людміла Сарнова. — Асаблівым попытам карысталіся кнігі па мастацтву. Шмат прадалі літаратурна-крытычныя кнігі аб творчасці Стэфана Жаромскага, Элізы Ажэшка, Юзафа Крашэўскага, Генрыха Сянкевіча, Баласлава Пруса. У першы ж дзень разышліся прыгожа аформленыя альбомы «Кракаў», «Варшава», «Падручнік польскай мовы», зборнікі вершаў Бранеўскага, Славацкага, Тувіма.

Справаздачныя канцэрты

На летняй эстрадзе Гомельскага парка культуры і адпачынку кожную нядзелю выступаюць калектывы мастацкай самадзейнасці вобласці. За апошні час тут паказалі ўжо свае творчыя дасягненні хоры, ансамблі, танцавальныя калектывы і салісты Добрушкага, Буда-Кашалёўскага, Жлобінскага, Веткаўскага раёнаў. Нядаўна гамельчане пазнаёміліся з новым калектывам — Глыбочакімі хорам Чачэрскага раёна, які паспяхова выканаў беларускія песні «Прывітальная Масква», «Дзве нядзелькі» і калгасныя прыпеўкі.

60 новых твораў

Да пяцідзесяцігоддзя Савецкай улады Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла пад кіраўніцтвам народнага артыста СССР Рыгора Раманавіча Шырмы рыхтуе дзве новыя праграмы. Гэта каля шасцідзесяці твораў беларускіх, рускіх і зарубажных кампазітараў.

Спецыяльна для капэлы шмат твораў піша кампазітар А. Багатыроў. На словы лаўрэата Ленінскай прэміі Петруся Броўкі песню «Беларусь — мая песня» напісаў Ю. Семяняка. Рыхтуецца кантата І. Лучанка «Курган» на словы Янкі Купалы.

Многа ў рэпертуары народных песень: беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх, татарскіх. У праграме таксама будуць Шапэн, Шастаковіч, Дарзін, Тактакішвілі і інш.

Нязаснае майстэрства

Здаўна славіцца Беларусь майстэрствам свайго народа. Створаныя рускімі народнымі майстроў вышыўкі, саматканя вырабы, работы рэзчыкаў па дрэву, інкрустатараў разышліся па ўсім свеце, услаўляючы старажытнае мастацтва нашага народа. У памяшканні Беларускага дзяржаўнага музея ў Мінску адкрылася выстаўка майстроў народнай творчасці. Каля тысячы работ экспануюцца на ёй.

Зала саматканай творчасці. Мноства фарбаў, выдумкі, складаных маляўнічых вызначнае саматканя паслікі Беляковай з вёскі Лютыя, Герман з вёскі Кабылічы.

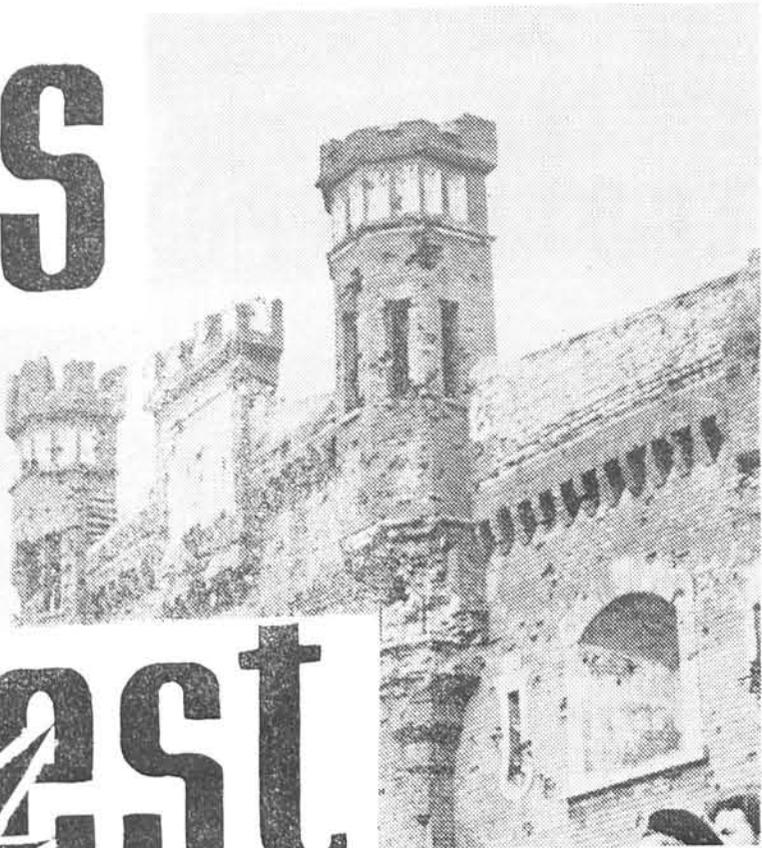
У зале, дзе сабраны работы майстроў разьбы па дрэву, прыцягваюць увагу вырабы Шостака. Яму вельмі блізкая тэма калгаснага жыцця. Ён прысвяціў ён свае работы «Ільняводка», «Цялятніца», «Свінарка». Цыкл работ Казеі прысвечан героіцы грамадзянскай вайны.

Вялікае ўражанне пакідаюць работы інкрустатараў Цыўлоўскага «Багдан Хмяльніцкі», Гебелева — «Тарас Шаўчэнка», Шахоўскага — «Леў Талстой».

Асобная экспазіцыя прысвечана вышыўцы — гэтаму нацыянальнаму віду беларускай народнай творчасці.

Выстаўка пакідае глыбокае ўражанне аб вечна жывым майстэрстве народных умельцаў.

This is Brest

This is Brest—the main gate from West to East and from East to West. Brest may be regarded either the first or the last Soviet city—depending on what direction you take. The state border of the Soviet Union passes here. On the other side of it lives our good neighbour, friendly People's Poland.

It is said that for a stranger the city begins from the station. At present this notion has become considerably wider. A question arises by itself: From which station? Because in Brest there are the railway station, the bus station, the airport and the river port. But in passenger transportation the first place is held by train. Therefore, let us start seeing the city of Brest from this very place.

You step onto the platform. Three station buildings spring into view. It is quite possible, that the same words which had been exclaimed enthusiastically by a French tourist, will involuntarily escape your lips: «Oh, it's quite a palace!» Yes, in post-war years the railway station has been reconstructed and enlarged beyond recognition. With its façade overlooking the West and a spire crowned by a five-pointed star, it looks as if inviting you to pass through the front gate into the first Socialist country.

And this gate is wide open for the people of good will. Let us have a look at the train schedule: Moscow — Warsaw, Wünsdorf — Moscow, Moscow — Berlin... The citizens of Brest got accustomed to hearing a multilingual speech on the streets. Frenchmen, Italians, Englishmen, Germans go to the Soviet Union via Brest.

So many people had become acquainted here, so many autographs and addresses had been received and given to others! The spirit of legendary Brest is taken by the people to all corners of the globe.

In Moscow Street, which is the town part of the Moscow — Warsaw motor highway, one can see cars and buses of different makes. Tourists and travellers come here on the most manoeuvring road transport to have a more detailed study of the most interesting parts of the country.

The major trade artery passes through Brest. On the railway trucks one can see «Volgas» and «Moskviches», red-sided «Byelarus» tractors and numerous machinery and equipment with the Soviet trade-mark. And we receive containers with different

manufactured goods and equipment bought in the neighbouring countries and in the countries of the capitalist West.

A great deal of large-scale and dry goods is carried by the inland waterway, connecting the Baltic and the Black Seas. The Visla, its right-hand tributary the Zapadny Boog, the Mukhovets, connected with the Pripjat by a canal, and the old Dnieper flow together into a single blue waterway.

Brest is in the maps of many tourist routes of Byelorussia. The influx of tourists has increased especially after the legendary Brest fortress was awarded the title of Hero-Fortress.

The city on the Boog welcomes everybody by its boulevards, gardens and parks. It is particularly nice here when acacia and chestnut-trees come into blossom. Your train may have arrived early in the morning. You cross a bridge and the first building in Lenin Street will welcome you with its «Boog» Hotel signboard. You are sure to be pleased with the reception and cosy accommodation. But do not think that you alone were lucky. The hotel is comfortable in all aspects, it can meet tastes and demands of every guest. Do not be in a hurry to go to bed, especially as you have not got tired much on your way here — you must have had a good sleep in the train.

Just have a walk about the morning city and see it. It is very convenient to do this at such a quiet time. Opposite the hotel is May Day Park. Its gate is never closed. Go there. The fresh morning flowers send forth a subtle perfume, don't they?

It is quiet. The city is still fast asleep. But in the park lanes you encounter individuals or small groups of people. Judging by the manner of their examination of everything here with such an interest, you guess, that they are just as you, visitors, who have made their first appearance in the city.

Acacia. Red-leaf maples. Gigantic chestnut-trees. And so many other kinds of trees, the names of which you even may not know! Some of them are so majestic and mighty that suddenly a thought comes to your mind: Do these trees remember Pushkin's contemporary and friend, the Polish poet Adam Mickiewicz? Didn't Griboyedov walk along these paths? By that time he had not yet tasted either

fame or the bitterness of the writer's destiny and served here at Reserve Headquarters after the rout of the Napoleon troops in Russia. It is here, in Brest, that he wrote his first poem, which was published in the «Vestnik Evropy» magazine.

In the end of the lane your eye is likely to catch a small arched bridge with delicate wooden hand-rails. It leads to a small island which is in the middle of a little lake. The weeping willows dropped their tresses to the water. Several girls in sporting lights are doing their morning exercises on this island. No, not usual ones—these are most complicated gymnastic exercises! It will be just to the point to remark, that sports stand high in esteem in Brest.

There are thousands of sportsmen in the city, and among them masters of sport and even prize-winners of Republican and All-Union competitions. And Valentin Naumov, Sergei Makarenko, Victor Balikhin won prizes at international and world competitions.

The old park ends and a new one adjoins it. This new park is of the same age with the today's youth, which had not suffered hard times of war. There, in front of you, where fresh verdure is wrapped up by mist, you can hear a sweet warbling of the nightingale.

Leaving the park you will scarcely go by a beautiful two-storeyed building, located in a very nice place. The signboard makes things clear—Young Pioneers' House. One can see with half an eye, that the schoolchildren have really a good time here.

Here stands, encircled by li-

Brest. Central Square.

me-trees, a monument to V. I. Lenin. This is the central square of the city. Before your eyes magnificent modern houses spring up. In combination with older administrative buildings, which not so long ago were the most beautiful in Brest, they make up a very good architectural ensemble.

And the residents may inform you with pride, that the renewal took place before their eyes. Some seven or eight years ago there were wooden houses in this place.

Well, since we have started speaking of new city buildings, it is worth going to Shevchenko Boulevard. It is a completely new street and it passes through all the city, from the railroad line to the Moscow highway. A wide green lane runs along in the middle of the street. This street seems to compete in beauty with Shevchenko Boulevard of the Ukrainian capital.

On both sides Moscow Street is lined with multistoreyed houses. They have exceeded the bounds of the city and the white-stone buildings loom high above the village of Trishin. They are glittering with their glass fronts, gladdening the eye with their expressive silhouettes and construction lines. And there, over the road, powerful cranes erect new and new structures of future plants and educational institutions.

Brest is an ancient city. In the calendar the date of the first record of it in the cronicle is marked—1019. As you can see, it is older than some of our most ancient cities. However, we have every reason to think, that the Brest of today is surviving its fullest bloom of youth. Most important enterprises in old Brest were slaughter-houses, sewing and shoe shops, storehouses. But it is only during the Soviet power that the construction of large industrial units began in the town. The Ferro-Concrete Structures and Parts Production Plant is one of the high-capacity enterprises in Brest. The industry is on upsurge. Today we are rejoicing at our successes, comparing them with yesterday's achievements, but tomorrow they will be multiplied.

It goes without saying, that man lives not by bread alone. Brest boasts of many recreation places. The playbills are galore. Some of them invite you to the stadium, where the local «Spartak» football team, participating in the All-Union, League B. championship, meets «Avangard», of Kolomna. In the house of physical culture Republican competitions are often held.

You may go to the platform in the open and listen to an amateur symphony orchestra, created on the initiative of the Musical School teachers, or see the «Radost» (Joy) folk dance company, or you may go in the evening to an amateur concert at the railwaymen's palace or the co-operators' club.

And, of course, you cannot help stopping before the playbills of the Byelorussian Lenin Komsomol Regional Drama Theatre. The plays of modern and classical dramatists are staged here. But there is a play, which will go down into the history of the Theatre. It is Kastus Gubarevich's «Brest Fortress».

Now you will hardly find a corner in the world, which the glory of the heroic deed of the Brest defenders has not reached. But it is quite another thing to see the battle relics with one's own eyes. People from different countries come to see the Brest Fortress, which was granted the title of «Hero-Fortress» during the celebrations of the 20th Anniversary of Byelorussia's liberation from the Hitler occupation.

Last year 400 thousand tourists visited the fortress, but this year, within six months alone, about half a million people have come to Brest.

It is impossible to put into words everything what one can see at the Museum. You must see it for yourselves. Each visitor will certainly take this opportunity. The city of unusual destiny will become still dearer to you if you study carefully its past, feel with all your heart what life our distant and near forefathers lived, get to know their hopes and desires.

But you may ask, however, if it is possible to travel into the past. Yes, it is. Go to the Brest Museum of Regional Studies. It is quite near Lenin Square.

Brest, as fate willed in the past, was continuously a target of seizures on the part of neighbouring principalities and states. Hardly could the city get independent, again and again it was put to the sword. On the stands of the Museum are photographic duplicates, authentic documents, engravings and prints. Here you will see a picture of the siege of Brest by the Swedes in 1057. It was repeatedly ruined by the Tartar-Mongol hordes and the Teutonic knights.

Unfortunately, we cannot see today a number of old relics and monuments. We cannot see the houses in which our celebrated ancestors lived.

Nevertheless, a book of the history of Brest has reached us too far from being completed with worn and torn off pages. The reason of it—wars and fires, endless reconstructions.

In 1836, that particular place, where Brest had been situated for centuries, was actually waste land. On this site, divided by the branches of the Boog, the Mukhovets and canals into four islands, the foundation of a fortress was laid. In the course of time some subsidiary fortification works were added. On the approaches to it a system of forts appeared. On the central island of the fortress all-round barracks, about two kilometres long, were raised.

And what about the town of Brest that had been on this place? It was transferred a few kilometres eastwards and in accordance with the plan the construction began on the right bank of the Mukhovets. That was the beginning of a new birth of Brest. Twenty-five years ago Pyotr Gavrilov, Andrei Kizhevatov, Alexei Naganov, Vladimir Shablovsky walked about its boulevards and gardens. We bow our heads before their courage. The defenders of the fortress fought for a bright future of new generations, for a new Brest, the Brest you see today.

Mikola TIMOSHEK.

А. ЗУБОВ,

Л. ЛЕРОВ,

А. СЕРГЕЕВ.

ПЯТИДЕСЯТИ СТРОК

Ну што там — расту законы?
Буду расці я да скону
Душою углыб роднай мовы.
Заходзяць-забродзяць словы.
Нібы па дрэву сокі.
Я падымуся высока
Над тым, хто саромецца
здольны.
Мне родная мова — што
глеба,
Якая разбег дае ў неба
Усяму живому.

У кішэню — ножык складаны,
А ў кошык — антонавак на дарогу —
І, лясной краіны падданы,
Я за яе парогам.
Між зарожанымі кустамі
Адпраўляюся ў дзіўны пошу.
Яблыкамі і грыбамі
Пахне мой белы кошык.
Дзень у лесе здасца
хвілінай.
Я гатоў тут спаткаць вечар
росны.
Адыходжу — мне кожнай
галінай
Развіталына махаюць сосны.

ПРЫГОДЫ ХЛОПЧЫКА БУЛЬБІНКІ

— Паслухай, Бульбінка! Піраты вяртаюцца.
— Так, Чыпаліна. Яны пачулі выбух і атледзеліся, што няма іх бомбы. Яны нам гата не даруюць.

Нае уражаюць дэльфіны. Гата вельмі разумныя істоты.

Піхай паспрабуюць пер нае дагнаць.

Чый гэта бераг? Дае мы? — спыталі ў адзі голас Бульбінка і Чыпаліна.
— Чый? Вядома чый — наш. — адказаў французскі рыбак. — Вуць, бачыце, амерыканцы пакідаюць наш бераг.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом арыку.
Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы»
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92,
3-25-52, 6-18-85.

(Продолжение. Начало в №№ 35, 36).

— Я готова привезти вам их вечером домой. Посижу здесь еще несколько часов.

— Да вы же голодны... Сейчас велю принести вам чего-нибудь перекусить. А к восьми машину пришлю...

Ее встретили очень радушно, запросто. Елена Максимова, веселая, полная дама, хорошо знавшая почти всех сотрудников мужа и покровительствующая некоторым из них, усадила Наталью Викторовну пить кофе.

Профессор забрал переводы и, оставив женщин, удалился в свой кабинет. У хозяйки дома и переводчицы, несмотря на большую разницу в годах, обнаружилась общность взглядов на многие вопросы. Они сошлись характерами и понравились друг другу. Наталья Викторовна засиделась в профессорском доме допоздна. И в тот же вечер было решено, что она будет давать уроки английского языка Володе — профессорскому сыну.

— Ждем вас послезавтра, Наталья Викторовна. Вообще прошу чувствовать себя у нас, как дома...

И вот переводчица уже свой человек в профессорском доме. Обычно после занятий с Володей она оставалась ужинать, и случалось, что за столом оказывалась рядом с Петром Максимовичем, который иногда до поздней ночи работал с шефом. Наталья Викторовна беседовала с хозяйкой дома, а учитель и ученик, не обращая внимания на женщин, вели свои разговоры, оживленно обсуждая результаты каких-то экспериментов.

Петр Максимович частенько провожал Наташу домой. И при этом всегда был подчеркнута сдержан. Наташе трудно было разобраться в чем дело.

Неужели это после давнишнего ее отказа ехать в Химки — с тех пор он больше ни разу не предлагал ей провести вечер вместе. Или, может, тут совсем другое: она как-то, правда, несколько туманно, поведала ему, что есть в Сибири такой Димка-Кактус...

Однако при всей своей сдержанности Петр Максимович не мог скрыть: нравится ему эта девушка, ее лицо, голос, острый ум, тонкая наблюдательность, способности и трудолюбие. Несколько раз он ловил себя на этой мысли и тут же говорил себе: «Брось! Оставь все это. Не время... Надо готовиться к поездке на симпозиум».

О поездке на международный симпозиум в столице небольшого европейского государства он как-то поведал Наталье Викторовне. Это было осенью. Они оба задержались в институте и теперь, возвращаясь домой, шли по набережной. Стояла безлунная ночь с нависшим над рекой хмурым небом. Они молча глядели на мерцавшие сквозь туман одинокие звезды. Кругом было тихо, и только золото листьев шуршало под ногами.

Первой прервала молчание Наташа:

— Как жаль, что вы уезжаете. Мы поехали бы в воскресенье в Абрамцево...

Он даже вздрогнул от неожиданности.

— Да, конечно... Мне тоже жаль... Нет, я не то хотел сказать... Я хотел...

Он замолчал. Остановился. Подошел поближе к Наташе.

— Но впереди еще столько воскресений. — И, кажется, впервые он пожал ей руку и уж совсем неожиданно для себя прижал ее ладонь к своей щеке.

И снова долгое молчание.

Потом он стал рассказывать ей о симпозиуме, о возможных дискуссиях. Наташа встревожилась:

— А вас не полжат там на обе лопатки!.. Я боюсь за вас...

— Что вы, Наташенька... Мы так далеко впереди них...

И он говорил о шефе, о лаборатории, о последних открытиях. Наташа перебила его:

— Извините, Петр Максимович, но мне все это надоело в институте. Давайте о чем-нибудь другом...

НАЕДИНЕ С ДЖЕННИ...

Через несколько дней Егоров улетел за границу.

Его встретили там очень радушно — имя молодого ученого уже было известно участникам симпозиума. Петр Максимович возглавлял нашу делегацию, и к нему был прикреплен персональный гид — один из местных ученых, хорошо знавший русский язык и работавший в области, смежной с той, где вел свои исследования профессор Круглов. Это был молодой, элегантный человек, вежливый, предупредительный. Все его почему-то звали запросто Карл.

— Можете мной располагать, как вам угодно. Надеюсь, что и вы в долгу не останетесь, когда я приеду в Москву.

— Собираетесь к нам?

— Да, в порядке обмена... Соответствующие переговоры уже ведутся...

И он назвал один из крупных московских институтов, где ему вероятно, предоставят возможность поработать.

На первых порах Петр Максимович был весьма доволен, что к нему прикрепили такого гида. Несколько раздражало лишь одно обстоятельство: Карл буквально заполнил его время — ни одного вечера Петр Максимович не смог провести вместе с товарищами по делегации. Сегодня — театр, завтра — прогулка за город, затем в гости к какому-то профессору. Петр Максимович даже насторожился было: в чем дело? Но беседы, которые вели с ним, касались самых отвлеченных тем, связанных с наукой вообще, с литературой и искусством. И только однажды разговор переключился на его институт. Все началось с какого-то спора, в ходе которого он сам стал говорить об институтских делах. Но со-

ветский ученый задумался над этим уже позже, вернувшись в гостиницу.

Гид познакомил его и со своей сестрой Джени. Эффектная молодая женщина с копной золотистых волос, небрежно спадавших на оголенные плечи, с мягкими темными глазами и белой шеей в мелких веснушках. Она тихо сказала ему:

— Учителе, я большая поклонница вашей страны, ее прогрессивной науки.

Петру Максимовичу показалось, что он вызвал интерес Джени не только как ученый, но и как мужчина. «А может, это мне только показалось?» — подумал он. Однако тут же вспомнил, как за ужином, сидя рядом с ним, она по-английски шепнула ему на ухо что-то такое, от чего он покраснел, сконфузился и ответил, кажется, не совсем вежливо. Но Джени не обратила внимания на это и в том же тоне продолжала разговор. Русский ученый старался держаться в стороне от нее, но она с улыбкой настаивала его и ласково журила: «Какой вы, однако...»

Симпозиум близился к концу. Через несколько дней домой! Петр Максимович вместе с товарищами распланировал оставшиеся свободные вечера. И вот снова неожиданное приглашение: Карл зовет его к себе в гости.

— Я и Джени хотим попрощаться с вами. Скромный ужин в узком семейном кругу. Мы да старики...

Но «семейный круг» неожиданно сузился. Хозяин дома очень огорчен: родители вынуждены были поехать за город к тяжело заболевшему дяде. И они сели за стол втроем. А вскоре и сам Карл исчез — позвонили родители и умоляли сына срочно приехать: дяде стало совсем плохо...

— Джени, ты останешься за хозяйку. Я еще, может быть, вернусь.

Петр Максимович не успел и слова вымолвить, как Карл распрощался, и он оказался в приятном обществе очаровательной женщины — вдвоем во всей кватире.

Впрочем, не совсем так. Вдвоем, если не считать служанки, милостивой блондинки, неожиданно появившейся в комнате в тот самый момент, когда Джени предложила гостю переселиться поближе к камину.

(Продолжение следует).

ЗОЛОТЫЕ ЛЮДИ В РОССИИ!

На Родике мамы мы провели шесть недель. Я, мама, папа, две сестренки и два братика.

Неописуемое впечатление произвел на меня русский народ и мои товарищи — русские парнишки. Такой дружбы здесь, в Бельгии, я не встречал.

С моей дорогой тетей мы два раза ездили в город Минск. Мне и моему отцу город очень понравился. Мы посетили редакцию газеты «Голас Радзімы». Люди там, надо сказать, просто золотые! Мы кушали в ресторане, побывали на Минском часовом заводе, где царит удивительная чистота. А какой размах производства, сколько там часов! Каждые пять секунд — час!

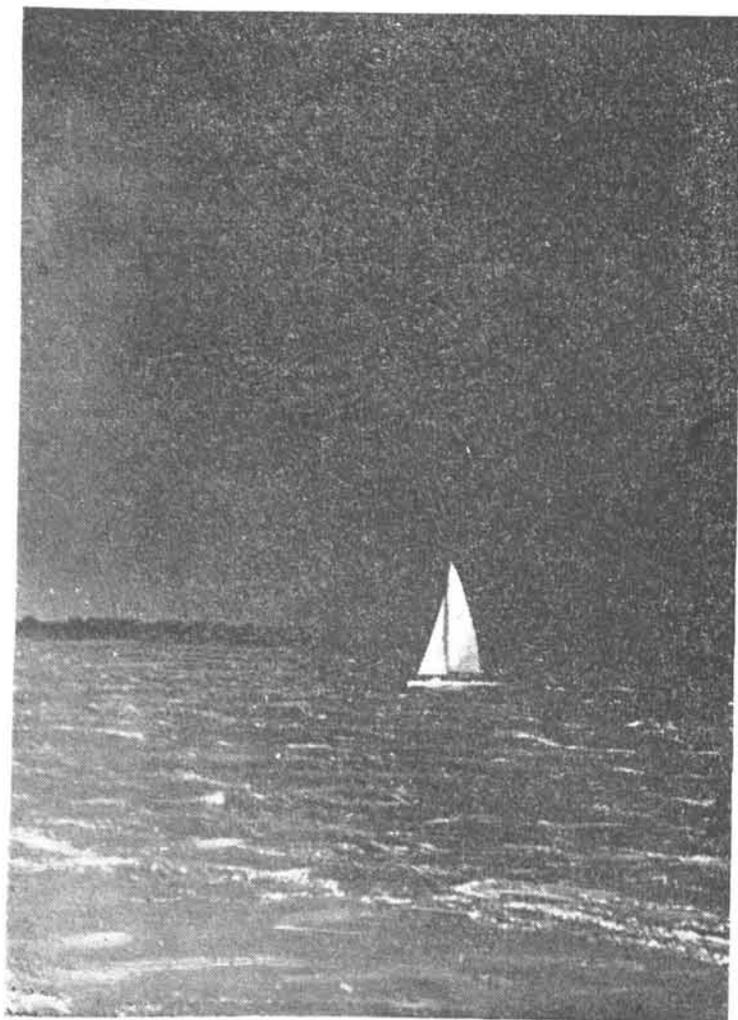
Я получил от тети русские часы и храню их очень бережно. Вообще наша тетя была очень хорошая с нами, а маленькую сестренку так разбаловали, что просто не знали, что делать!

Об одном я сильно сожалею — не знал русского языка. Но сейчас приложу все силы, чтобы научиться говорить по-русски. Я веду переписку с друзьями из Минска и из Днепропетровска.

Хочу сказать еще и то, что теперь никто не посмеет сказать мне что-либо плохое о моей второй Родике. Я сам там был и все видел!

Валерий ДЕФОЛЬДЕР.

«Советский патриот», Бельгия.

Бялее ветразь адзінокі...

Фотаэцюд А. ГЛІНСКАГА.